

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Hegyedévre	4 "
Folyton hűsítés hordva:	
Egész évre	20 kor.
Hegyedévre	5 "
Változó postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Hegyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétévi és
szombat utáni napok kivételével.
—
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 2.
—
A szerkesztőség kizárólag visszafizetés
vagy megőrzésére nem vállalkozik.
—
Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.
—
Egyes mások ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, augusztus 10.

Drágasági mizériáink.

(V. I.) Ha a mi lakásviszonyainkat és piacunkat a vidék bármely városával összehasonlítjuk, arra a konklúzióra jutunk, hogy a mi lakbér viszonyaink és piacunk nem csak fölülmúlja a vidéki hasonló városok viszonyait, hanem igen gyakran a fővárossal is vetekedik.

Ezeket okát a következőkben látjuk.

Minden szociális mozgalom a mi városunkból indul ki. Nincsen Magyarországnak egyetlen városa sem, nem véve figyelembe a fővárost, ahol a sztrájkok oly gyakoriak volnának, mint nálunk. Itt talig telik el pár nap, hogy újabb és újabb sztrájkokról ne volna szó.

E helyen nem akarunk a sztrájk jogosultságával foglalkozni, csupán arra mutatunk rá, hogy a sztrájk rendszeresen azzal nyer befejezést, hogy az alkalmazottak kedvezőbb anyagi és erkölcsi javakat biztosítanak maguknak. Ezt a kedvezőbb helyzetet aztán a munkaadók érzék meg, csakhogy a munkaadók a javított fizetések arányában emelik föl a készítenő munka árát.

A városunkban változatos kőműves, napszámos, asztalos, szobafestő, bádogos, cipész, lakatos stb. sztrájkok az épületek és iparcikkek megdrágulását vonták maguk után. Innen van az, hogy drágább

a lakás, drágább a cipő, drágább a mi a mindennapi életben nélkülözhetetlen.

Az élelmi cikkekkel éppen így vagyunk. Csakhogy itten hozzájárul az előző évek rossz termése, a múlt évi szárazság következtében megfogyott marha állomány — és az élelmi cikkek árusításával foglalkozók egy részének kapzsisága.

E mellett bizonyít az a körülmény, amit sokan érthetetlennek találnak, hogy jó termés dacára a már egyszer fölérő piaci árak nem hogy csökkennének, de ellenkezőleg — folytonosan növekednek.

A mi iparosaink — például a mézárások mozgalma — a fővárost utánozzák. Ezt elítéljük. Elítéljük pedig azért, mert a mi mézárásainknak kedvezőbb helyzetük, kedvezőbb piacuk van, mint a fővárosiaknak.

Ami a fővárosban indokolt, az nem mindig indokolt a vidéken. Mi történt már most akkor, ha a mézárások — akik egyszer lojalisan elálltak ettől — szervezkedve béremelést követelnek?

Még magasabbra szökik a hus ára? Vagy ez a munkabér fölemelésére előre való szervezkedés a mesterek körében? Minek azt megcsinálni, ha azt a viszonyok nem provokálták?

Mi sem természetesebb mint az, hogy a lépten-nyomon növekedő drágaság mindenkire ólomsúlylyal nehezedik, a

havidíjasokat, kislisztviselőket teljesen a nyomorba taszítja. Helyzetünk türethetlensége első sorban a középosztályt sújti. Mert az általában u. n. alsó réteg, tehát a munkásosztály megfizeti ugyan a fölemelt árucikket és lakást, de a szervezett bérharccal megélhetési minimumot biztosított magának. Tehát amennyivel többet fizet, annyival javult is a helyzete. A munkaadók szintén — amennyivel több bért fizetnek munkásaiknak, azt bevasalják áruikon.

De mit csináljon a kistisztviselő? A piacon minden drágább. Akármiféle szükségletét elégíti ki, azért ma többet kell fizetnie. A kis tisztviselő igényeinek megfelelő 2—3 szobás lakásért oly horribilis összeget kérnek, hogy a lakásbére fizetésének tetemes részét kell ráfizetnie.

Tehát a tisztviselő mindenre ráfizet — és ezzel szemben a fizetése egy fillérrel sem javult meg. Mit csináljon, hogyan enyhítsen baján?

Csak egy 4—5 tagú tisztviselői család havi 50 friból pl. hogyan táplálkozik, hogyan szerezzék be halaszthatatlan szükségleteit? Hogyan biztosítson magának annyi béremelést, amennyit a sztrájkok okozta árucikkek ráfizet? Szervezkedjék? Sztrájkoljon? Mi történnék akkor, hogy ha az összes tisztviselő egy szép napon sztrájkba állnának? Ugy-e ez volna még csak az igazi ex-lex.

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

A tiszt ur meséje.

Irtá: Csehov Antal.

— Ugyan legyen olyan jó, meséljen nekünk valamit Pjotr Ivanovics — szóltak esengő hangon a fiatal, suhanc lányok.

Az ezredes egyet sodort hosszú deres bajuszán, megköszönte torkát s aztán rákezdte.

»1843-at irtunk midőn ezredünk Czenstochovban feküdt. A tél ez évben — hölgyeim — olyan goromba kedvében volt, hogy nem mult el nap anélkül, hogy az előőrsök orra el ne fagyott s az utat a nagy hófúvás be ne takarta volna. A mint a fagy október havában beállott, azon mód maradt s ki sem engedte másik év áprilisáig. Abban az időben ezt nem hallgathatom el, még nem néztem volt ki ilyen őregesnek és cigánybőrűnek, mint most, hanem — mint azt magácskák is elképzelhetik, fiatal csinos legény voltam, s egészséges mint a makk — egyszóval tetszetős és szép férfi. Ékes és cicomázkodó természetű voltam akárcsak egy páva, a pénz teli marokkal szórtam, a bajuszomat pedig úgy kipödörtem, hogy olyan bajusza egy hadnagnak sem volt az ezredben, tán az egész világon sem. Ugy van! Csak egyet kellett kacsintanom, a sarkantyum pengését hallatnom vagy a bajuszomat felborzolnom, s a legbüszkébb, leghidegebb szépség kezes báránnyá változott előttem. Csakugy csalogattam, hitegettem,

válogattam a szép nőkben, mint a hogy a pók teszi a legyekkel, melyek hálójába kerülnek s ha én most maguknak elősorolni akarnám azokat s remek szép lengyel és zsidó tündéreket, a kik rajtam csüngtek, utánam bolondultak, ugy biztosíthatom magukat, hogy a számok tudományja nem volna képes elég számot előteremteni annak kifejezésére . . .

Ezen kívül vegyék még fontolóra lányaim, hogy én ekkor ezred adjutáns voltam, a mazurkát kitünően táncoltam s hogy egy csokolni való kis feleségem volt az Isten nyugosztalja szegénykét! Nem képzelik, milyen istenkisértő vakmerő fickó, milyen gonosz csont voltam én azokban az időkben!! Ha a mi kerületünkön belül valami szerelmi dráma történt, ha egy zsidónak a tincseit kitepték, vagy ha egy slajtjicet *) megpofoztak, mindenki előre tudta, hogy ez csak Vivertowal hadnagy műve lehetett.

Mint szárnysegédnek igen sokat kellett a kerületben ide-oda utazgatnom. Egyszer zabért és szénáért utaztam, mászor kimustrált lovakat adtam el a zsidónak vagy a panduroknak, legtöbbször azonban, hogy ne hazudjam maguknak csak a szolgálat ürügye alatt utaztam egy egy találkára valami tetszetős, panná-hoz, vagy pedig kártyázni valamelyek gazdag földbirtokoshoz.

Egy karácsony este, még most is oly világosan emlékszem, mintha ma történt volna,

*) Lengyelbirtokos.

Czenstochovból Sevelki-be mentem, mert ide küldtek valami hivatalos megbízással. Az idő rettenetes volt ezt el nem hallgathatom. Csakugy csikorgott, s a hideg és zuzmaraszinte vágta, égette arcunkat; ugy hogy még a lovak is alig állhatták. Már egy félóra mulva ugy néztünk ki a fuvarosommal, mint egy jégcsap. A hideget és dert még csak eltűri az ember, ha muszáj, azonban midőn még csak fele utján voltunk, kitört a hóvihár. A vastag hólepel elkezdett mozogni, keringeni ördög táncot járni mintha minden egyes pihe egy-ördög fióh lenne, szél apó sivitott, mintha a feleségét elrabolták volna, az utnak pedig egyszerre nyoma veszett. Alig telte bele tíz perc kocsit, lovat, szóval mindnyájunkat eltakart a hó.

— Tekintetes uram, utat vesztettünk szólalt meg a kocsis.

— A menykőbe! Hát mért nem vigyáztál jobban, te barom! Most már csak tarts mindig egyenest, hátha mégis valami tanyatélre akadunk . . .

Mentünk tehát tovább csak mentünk és keringtünk vaktában a pusztában ide-oda, míg végre aztán éjfél tájban lovaink saját ösztönükből egy uradalom kapui előtt megállottak, mely, ha jól emlékszem, gróf Bojádlovskyé, egy gazdag lengyel grófé volt. En a lengyelt és a zsidót csak annyira becsülöm, mint a mustárt ebéd után, de a slajhta *) kapui mindig tárva-

*) Lengyel tanya

Nem. Erre gondolni sem szabad.

A fent említett okokból következik az, hogy az ország egyetlen városában sem megy oly rosszul a sorsuk a kis tisztviselőknél, mint a mi városunkban.

Ezeket a bajokat egy könnyen nem lehet segíteni. A hatóságok ellenőrzése a piac körül városi mézarszék felállításával stb. enyhítik ugyan a bajt, de gyökeresen meg nem javítják.

Az érzékenyen sujtott tisztviselői osztályon segíteni okvetlenül kell. A város szolgálatában félezernél több ember már rég óta várja helyzetének javítását.

A nyomor mindenütt szedi áldozatait. A látszat azt mutatja, hogy a nyomor legáltalánosabban a munkásosztálynál észlelhető. Itt látszat azért van, mert itt a nyomor burkolatlan, jobban sir — de valójában a köztisztviselőknél van a nyomor, akik eltakarják rongyaikat s kiáltó szegénységüket magukba fojtva nem ordítják ki világszerte, mert szégyenérzetük tiltakozik ellene.

Az államnak, a társadalomnak, a legnagyobb embernek épp úgy, mint a legkisebb embernek egyaránt az érdeke, hogy a köztisztviselők nyomora enyhíthető.

Radikális ellenőrzés a hatóságok részéről, áldozatkészség azok részéről, akik kezükben tartják a tisztviselők sorsát — vezetik ki a középosztályt a naponként fenyegető csődből.

Szenteltetett törvények. A király szenteltette az 1906. évi X. és XI. törvényeket. Az előbbi a Magyarország és Horvát-Szlavon-Dalmáciaországok közt létrejött pénzügyi egyezményről, a másik a királyi bíróságok és ügyészségek tagjainak az igazságügyminisztériumban 1905. január 1. óta történt alkalmazása tekintetében a felmentés megadásáról és azoknak az igazságügyminisztériumban további ideiglenes alkalmazásáról szól. E törvények e hó 9-én megjelentek a Törvénytárban is, a

hivatalos lap pedig ma egész terjedelmükben közli őket.

A választói jog.

A Magyar Estilap írja: Teljesen beavatott oldalról kapjuk a felvilágosítást azokról az elvekről, amelyek szerint a választói jogról szóló törvényjavaslat a belügyminisztériumban készül, illetőleg mitéle utasítást kaptak azok a közegek, kik a javaslat előkészítésén dolgoznak.

A választói jog általános. Vannak azonban az általánosságnak a részletekben lefektetett korlátai, noha a vagyoni cenzust teljesen elejtik és helyébe a magyar nemzeti intellektuális cenzus lép.

Választó lesz:

1. Minden 24-ik életévét betöltött magyar állampolgár, aki magyarul írni és olvasni tud.

2. Minden önálló kereskedő és mindenki, akinek szabályszerű iparigazolványa van. (Ez Kossuth Ferenc kivánsága.)

3. Minden katonaviselt ember. (Ez Apponyi kivánsága.)

A választást azonban nem községeink, hanem körjegyzőségeinként tervezik.

Azíránt, hogy titkos lesz-e a választás vagy sem, még nincsen döntés és ez a kérdés egyelőre nyitva marad, míg a minisztertanács fog a kérdéssel foglalkozni. Azért tanulmányozzák a különböző titkos szavazási módokat és ezeket alternatívául fogja a belügyminiszter a minisztertanács elé terjeszteni.

A kerületeket újra beosztják. Az utasítás az, hogy a beosztásnál elsősorban a magyarság elhelyezésére kell tekintettel lenni.

Egyidejűleg módosítani fogják a kuriai bíróságokról szóló törvényt és teljesen elfogadják tiltani az etetést és itatást, valamint a fuvardijakat is.

Nyit kérdés marad az is, illetőleg a minisztertanács fogja eldönteni, hogy papok és tanárok lehetnek-e a jövőben képviselők.

Polónyi igazságügyminiszternek az a különleges álláspontja, hogy a nemzetközi szociálistákat még akkor is ki kell zárni a választói jogból, ha magyarul tudnak, vagy egyébként a fentjelzett három pont alá esnének. Ezt a felfogást a kormány tagjai nem

osztják ugyan, de viszont az a nézetük, hogy nem lehet képviselő, aki a magyar alkotmányt megálja és ezért valószínűleg be fogják hozni, angol mintára, a képviselők felesketését az alkotmányra.

A plurális vagy kuriális rendszerek valamelyikének behozatalát eleve elejtették.

Evvel szemben a választási reform előkészítésének jelenlegi stádiumát illetőleg hivatalos forrásból fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter, amint hivatalát átvette, azonnal foglalkozott ezzel a kérdéssel és áttanulmányozta a belügyminisztérium kodifikációs osztálya által erre vonatkozólag gyűjtött adatokat.

Mindjárt kitűnt, hogy a nagyrészt Krisztoffy rendeletére gyűjtött anyag nem elegendő ahhoz, hogy a választási reform kérdése minden oldalról pártatlanul megítélhető legyen.

A nemzetiségekre vonatkozó adatokat eddig csak megyék szerint voltak csoportosítva és így ezekből az adatokból nem volt megítélhető, hogy a megyéken belül az egyes járásokban és községekben a reform következményei nemzeti politikai tekintetben hogyan fognak alakulni.

Mint hogy azonban a kormány sötétben való ugrást elkerülni akarja, Andrássy Gyula gróf belügyminiszter mindjárt hivatalba lépése után elrendelte, hogy az említett statisztikai adatok községeként is feldolgozandók.

Eme munkálatok eredménye azután döntő lesz a választó-területek beosztására, ami nélkül a választási reform nem oldható meg.

Ezen adatok gyűjtése, ami nagy munkát képez, el fog húzódni novemberig vagy decemberig. Csak akkor lesz a belügyminiszter abban a helyzetben, hogy megjelölje azokat a szempontokat, amelyek szerint a választási reformra vonatkozó javaslat kidolgozandó lesz.

A milánói kiállítás újabb katasztrófája.

A pápa sajnálkozása.

Alig néhány napja még, hogy elmaradtak a hírek arról a borzalmas tűzvészről, melynek a milánói kiállítás magyar és olasz osztálya áldozatul esett.

nyitva állanak a vendég előtt. Ott mindenkit szívesen fogadnak, ezt az egyet el kell ismerni róla, a lengyel nők pedig a világ legszenvédélyesebb teremtséi . . .

Bebocsájtottak Gróf Bojádlovsky ezidőtájt Párisban élte napjait bennünket jószágigazgatója, Hapszinsky Kázmér nevű ur fogadott, a ki szintén lengyel ember volt. Igen tisztán áll előttem az egész; jól emlékszem még, hogy egy órába sem telt s én már a jószágigazgató szobájában ültem, — melyek a kastély mellék épületét képezték, — édes-fagyökreret rágcáltam játszottam és közben-közben nagyokat ittam. Miután öt aranyat nyertem s a szomjúságomat alaposan eloltottam megkértem házigazdát, vezessen: hálószobámba. Minthogy a melléképületben részemre hely nem akadt, a grófi lakosztály egyik szobájában helyeztek el.

— Nem fél ön a kísértetektől? — kérdé a jószágnagy egy közepes nagyságú szobába kalauzálva mely egy óriás üres terem mellett terült el, mely terem hideg és sötét volt.

— Itt tán kísértetek is járnak? — kérdém én, mialatt egész jól hallottam, hogy mint verik vissza az üres falak szavaim és lépteim hangját.

— En azt nem tudom nevetett a lengyel — azonban magamnak is úgy tetszik, hogy ez a hely valóságilag teremve van szellemek és kísértetek számára.

En ugyan alaposan fel találtam önteni a garatra féltucat kefekötő helyett is ittam, de e szavak hallatára, az igazat megvallva, mégis csak végig futott a hideg a hátamon.

Az ördögbe is! Inkább száz cserkeszszel gyűljön meg a bajom, mint egy ördöggel. Mivel azonban most már jobbat nem tehettem, s a dolgon nem változtathattam, szép csendesen levetkeztem és lefeküdtem ágyamba. Gyertyám fénye csak gyenge világosságot teresztett a szobában, a homályosan megvilágított falakon ösök képei függtek, egyik félelmetesebb, mint a másik, továbbá régi módi rozsdás fegyverek, vadászskürt és hasonló eszközök. Az egész lakásban halotti csend honolt csupán a szomszédos nagyteremben zörögtek az egerek és recsegték néha a butorok. Kívül az ablakon ördög táncot járt az egész pokol . . . A szél úgy sivitott, mintha akasztottak volna, a fák a földig hajoltak, mintha sirnának és panaszkodnának, valami sátni fajzat, valószínűleg az ablak szárnya, panaszosan nyikorgott és csapkodta az ablakot. Vegyék még hozzá, hogy a fejem szédült úgy éreztem a magamat mintha az egész világ keringene velem. Ha a szememet behunytam, ágyam lebegett előttem, a mint az egész szobát körül ugratja, mintha fogósdit játszanék szellemekkel. Hogy ne féljek annyira mindenekelőtt a világosságot fujtam el az üres szoba azonban a sötétben még rettenetesebbnek tűnt fel előttem.

Az öreg ezredes szavait leső három fiatal lány most még közelebb húzódott a mesélőhöz megsem moccantak helyükön, majd elnyelték őt karikára nyitott nagy szemekkel.

— Nos — folytatta tovább az ezredes — bármennyire is erőltettem is magam, hogy el-

aludjak még sem jött álom a szemeimre. Egyszer azt gondoltam, hogy tolvajok másznak be az ablakon, másszor suttogást véltem hallani a szobában, majd meg olyasmit éreztem, mintha valaki a vállamat érintené általában minden ördöghistória eszembe jutott, a mi csak azokkal történni szokott a kibén ideges izgatottság vesz erőt s tulfeszített lelkiállapotban vannak.

Most azonban képzeljék csak el mi történt! Hirtelen az ördögi játék és hangzavaron keresztül egész világosan bizonyos zörgést veszek észre, mely a papucs csoszogásához hasonlít. Figyelek és füleimet hgyezem, hogy mi lehet ez s mit gondolnak, hogy mit hallottam? Azt hallom, hogy valaki ajtóhoz közeledik, azután egyet köhint és benyit a szobába . . .

— Ki az? — Kiáltom hangosan és felemelkedem ágyamban.

— No ne félj . . . En vagyok . . . válaszol egy női hang.

Felkeltem és az ajtó felé tartottam . . . Pár másodperc telt el így, egyszerre csak úgy érzem, hogy két női kacsó nehezedik vállamra két puha és finom kacsó, mint a tojás hártájára.

— Örültem szeretlek . . . Te drágább vagy nekem az életemnél? Szól az ismeretlen dallamos hangon.

Mely lehetet csapja meg arcomat . . .

E yet tudul velem a világ, egy perc alatt elfelejték szellemeket, hóvihart egyszóval mindent s átkarolom a titkos látogató derekát. Szent István micsoda egy termete volt ennek a

Sőt a kiállítás rendezősége nagy készséggel az olasz kormány és Milánó városának bőkezű támogatásával már hozzá is fogott a romok eltakarításához és a magyar osztály pavillonjának felépítéséhez. S ime újfent borzalmas csapás érte a gyönyörű kiállítást, mely azt szinte teljesen elpusztította.

Mint jelentik, tegnap délután hatalmas vihar kerekedett Milánóban borzalmas jégesővel, úgy, hogy áradás lepte el a kiállítás egész területét. Az emberek a kiállítás helyéről és az utcákról a legközelebbi házakba menekültek, de ott sem igen leltek biztos menedéket, mert az óriási szélvész a házak fedelét szaggatta fel és sodorta le. A Nia Dauten egész házfedelét vitte le a szélvész. A város a pusztulás képét mutatja. A dóm körül az üzletek külső ponyvát teljesen összeszaggatta a nagy szélvész ereje.

A vihar félórát tartott. A legnagyobb pusztítást a kiállítás helyén vitte véghez.

A léghajós pavillon fedele beszakadt, a tengerészeti kiállítás pavillonját erősen megrongálta a vihar.

A francia iparművészeti kiállítás pavillonjának fedele szintén beomlott, s a lehulló gerendák és törmelések elpusztították a kiállított műtárgyakat. Nagyon megrongálta a szélvihar a belga kiállítás pavillonját és a svájci óra-kiállítás csarnokát. A kiállítás megrongált pavillonjait be kellett zárni. A legnagyobb kárt az okozta, hogy a beomlott tetőkön és a megrongált épületek résein szabadon beesett eső érte a kiállított tárgyakat. Az újabb katasztrófa okozta kár legkevesebb öt-hat millió líra.

A francia iparművészeti pavillon beomlott teteje három munkást maga alá temetett, akik meg is haltak; egy rendőrt pedig súlyosan megsebesített.

A kiállítás újabb katasztrófájának híre Rómában nagy levertséget okozott. Merry del Val bíboros, a pápa államtitkára a katasztrófáról jelentést tett Ő Szentségének, akit a katasztrófa híre rendkívül meghiúsított. Ő Szentsége a legnagyobb sajnálkozását fejezte ki a csapás fölött.

nőnek! Ilyen természeteket csak külön megrendelésre szabhat a természet tulajdonosaiknak s akkor is csak nagy ritkán, tíz évben egyszer. Karcsu és arányos mintha csak művész faragta volna, meleg és finom, mint a gyermek lehellete. Nem tudtam sokáig ellentálni a kísértésnek s átöleltem és karomba zártam őt. Ajkaink érintkeztek egy hosszú, édes csókba forrtak össze és... Nos esküszöm a világ minden női teremtmése előtt, hogy ezt a csókot a sirom szélén sem fogom elfelejteni.

Az ezredes itt szünetet tartott; lehajtott egy fél pohár vizet azután csendes, bánatos hangon folytatta:

— Midőn másnapra keelve az ablakomon kitekinték, úgy találtam, hogy a hó — és szélvihar még hevesebben dühöng... A tovább utazásról szó sem lehetett. Így tehát egész nap csak a jószágkormányzóknál üldögéltem ittam és kártyáztam. Estende aztán ismét csak ott találtam magamat az üres szobában s pont éjjelkor vendégül láttam a jól ismert, ritka természetű nőt...

— Ugy úgy hölgyeim! Ha nem segített volna rajtam a szerelem, belepusztultam volna az unatkozásba vagy pedig beadtam volna a kulcsot Ő Felsége Baschus előtt.

Az ezredes sóhajtott felkelt helyéről és ide-oda sétált a szobában.

— Nos s azután? Mi történt aztán? kérde a lányok egyike aki majd, hogy kinem pattant a kíváncsiságtól.

— Ezeknek a szegény milánóiaknak — ugymond — nincs szerencsájük a kiállításukkal.

Gyilkosság a Külv roson.

Aki bosszúból gyilkol.

Borzalmas gyilkosságot követett el tegnap reggel 4 órakor egy csizmadiaségéd a külvárosi Varju-utca 27-ik szám alatt. A gyilkosság bosszúból történt és erre igen csekély dolog volt az indító ok. Bámulatos a gyilkos vakmerősége és ravaszsága, melylyel a borzalmas tettét véghez vitte. Szinte hihetetlen ügyességgel tudta magát elrejtetni a rendőrség emberei elől, akik még most is üldözik, minden eredmény nélkül. A gyilkosságról a következőket adjuk.

A gyilkosság előzményei.

Varju-utcán a 27-ik szám alatt lakik Deszki Sándor csizmadia iparos, kinél két segéd és három inas szolgál. A segédeket Komlósi Imrénének és Tárkány Istvánnak hívják. A két segéd nem valami jó viszonyban élt egymással, már összekérülésük óta apró dolgokkal bosszantották egymást. Ez az összeférhetlenség végre is borzalmas gyilkossággal végződött.

Szerdán délután Komlósi Imre az inasok előtt Tárkány távollétében azt mondta, hogy milyen fuser munkát végez ez a Tárkány.

A tanuló mikor találkozott Tárkánnyal a Komlósitól hallottakat visszamondta Tárkánynak, aki emiatt haragra lobbant és kereste az alkalmat, hogy Komlósit ezért felelősségre vonja. Szerda este épen kedvezett neki. E napon Deszki a vásáron volt Szalárdon és a segédek nagyobb szabadságot élveztek. Este munka után Komlósi az utcaajtóban állott mikor Tárkány hozzá szegődött és minden bevezetés nélkül felelősségre vonta.

— Miféle fuser munkát találtál te az én munkámban?

E szavakra anélkül, hogy Komlósi válaszolhatott volna, Tárkány arcul ütötte. Komlósi erre a következőket mondta:

— Most nem csinállok semmit, hanem majd máskor.

Szerdán este minden civódás vagy szó-

váltás nélkül feküdt a két segéd egy közös ágyba, a melyben később a gyilkosság történt.

Az összekoccanás után következő szerdai éjszaka csendesen telt el. A gyilkos bámulatos nyugodtsággal készítette elő az éjszaka a bosszu tervét. Csütörtökön egész nap nem szólott egymáshoz a két segéd. Komlósi alig várta az estét, mikor a munkát abban hagyhatják. Este 6 órakor levette munkás ruháját ünneplőbe öltözött, megmosakodott és azután egy koronát kért Deszkinétől.

Titokban magához vett egy u. n. dikicsét és azzal eltávozott hazulról. Este 10 órakor hazaérkezett Deszki a városból az el nem adott árukkal, melyeket az inasok szedtek le a kocsiról. Ennek megtörténte után aludni tért mindenki.

Az inasok az udvaron levő szinben feküdtek le, míg Tárkány az ő rendes ágyába.

Csütörtök éjjel Komlósi nem hált odahaza. Pénteken reggel háromnegyed négy órakor hazaérkezett, azonban nem volt kapukulcsa és a 2 méteres kerítésen mászott az udvarba. Az udvaron két vastazekat tett egymásra a kerítés mellé, hogy ha menekülni fog, könnyen kijuthasson az utcára, mely az ősi temető és az állathulla égető körül elterülő térre nyílik. A műhelyből kivezető ajtót pedig kitámasztotta egy fával.

Komlósi hazaérkeztekor, már reggeli szürkület volt, még azonban nem volt oly világos, mint rendesen, mivel felhővel volt borítva az ég. Komlósi megérkezett nem vette észre senki, még az inas sem, aki közvetlen a kerítés melletti szinben aludt, tehát zavartalanul követhette el tettét. Az udvar, melyben a gyilkosság történt, keskeny az utca felé szabadon hagyott, de különben körül van építve. A bejárattól jobbra alacsony szűk szoba a műhely, melyben két egymás felé helyezett ágy van. Az alsó ágyban szokott aludni a két segéd. A még szabad szobarész a tulajdonképpeni műhely.

A gyilkosság.

Komlósi óvatosan a műhelybe hatolva, mindenekelőtt arról győződött meg, hogy alszik-e Tárkány. Tárkány hanyat fekve mélyen aludt. Erre Komlósi a kiélesített bűrvágó kést, melyről már előbb szólottunk, elővette és azal kétszer beleszurt Tárkány gyomrába. Tárkány felugrott és látta, hogy Komlósi az ajtón kifut.

— Hát nem történt semmi. Másnap tovább utaztam.

— Jójól! De hát ki volt az a bizonyos nő, a ki őnt meglátogatta? Kérdték féltékeny a nők.

— Hisz tudhatnák, egész világos!

— Epenséggel nem világos...

— No hát az a nő a magam felesége volt.

A három lány egy perc alatt talpra ugrott, mintha tarantella csipés érte volna őket.

— Ugyan? Hát, hogy lehet ez? kérdezték az ezredestől.

— Szent atyám meg nem foghatom mi lehet a dologban maguk előtt olyan érthetetlen? Vonogatta dühösen a vállát az ezredes. Azt hiszem elég magyarul és világosan beszéltem. Feleségemről utaztam volt Sevelkibe. Feleségem az üres teremben töltötte az éjszákát, mely szomszédos volt az én szobámmal... Egyszerű a dolog; de nagyon?

— Hm! hm!... makogtak a fiatal lányok kezüket az ölükbe téve.

— Az ön elbeszélése egészen jól indult és mégis olyan furcsán végződik... Az ön felesége!... Megbocsásson, de ez egy csepp sem érdekes és... még csak egy csepp szellem sincs ebben a dologban!

— Nevetséges! Maguk tehát azt szeretnék ha nem az én nőm, hanem egy idegen nő lett volna ott. Ej-ej, hölgyeim! Ha már ilyen fel-fogással vannak, mi lesz még akkor, ha

főkötő alá kerülnek, ha majd férjes asszonyok lesznek.

A fiatal hölgyek nagyon zavartak lettek és elhallgattak. Arcuk unottá lett, bosszusra vált és családostan ásitottak. Vacsora alatt alig nyultak hozzá az ételekhez. Ujjakkal kenyérgolyócskákat gyurtak és nem jött volna szó az ajkaikra egy világért sem.

— De kérem, ez nem is vág össze az elbeszéléssel — szólt végre egyikük, nem tudva tovább uralkodni a nyelve felett. — Miért fárasztotta akkor úgy magát az elbeszéléssel, ha ilyen véget adott neki. Így egész csupasz ez a mese... sőt még különös is egy kissé.

— Az Ön elbeszélése olyan csiklandós volt az eleje s egyszerűen... folytatta a másik barátnő... Ön csak gunyt üzött belőlünk és kinevetett bennünket...

— Hát... hát... Csak tréfa volt az egész — szólt az ezredes. — Ne haragudjanak hölgyeim, szépen kérem Önöket, csak tréfáltam. Az a nő nem az ön feleségem volt.

A lányok e szóra egyszerre vidámak lettek, szemek ragyogtak, tűzben égtek. Közlebb húzódtak az ezredeshez, megtöltötték poharát s elhalmozták őt a kérdéseikkel.

Az unalom eltűnt az arcokról. Azonban a vacsora is nem különben, mert a lányok mohó étvágygyal láttak hozzá az ételek elfogyasztásához.

Megszurva, de még nem vérző sebekkel futott Tárkány Deszkihez, ahol elkezdett kiáltani.

— Mester uram Komlósi megszur.

E szavak után összerogyott s két sebéből vér kezdett ömleni. A ház népe még mindig nem ébredt fel. Egyedül a szinben alvó Csordás Gyula inas ébredt fel. Csordás látva Komlósit, aki az udvaron keresztül futott, utánna eredt. Komlósi a két vasfazékról a kerítésre jutott és azon akart menekülni. Csordás a lábába fogózkodva, huzta vissza felé Komlósit. Komlósi azonban erősebb volt és kirántotta lábát az inas kezéből és az utcára jutva az össi-i temető felé menekült.

Hajsza a gyilkos után

Komlósi menekülése után a tett híre hihetetlen gyorsasággal terjedt. A Varju-utca sarkán posztoló rendőr is tudomást szerezve a gyilkosságról azonnal a színhelyre sietett. Intézkedésére a mentők és a városházáról Grenó tizedes vezetése alatt lovasrendőrök mentek a színhelyre. Tárkányt a mentők vették ápolás alá. A lovasrendőrök pedig megindították a hajszát, Komlósi elfogására.

A rendőrök átkutatták az egész temetőt a közeli pusztát, azonban Komlósit nem találták sehhol.

Ezzel egyidejűleg a csendőrséget is értesítették, hogy Komlósit kézrekerítsék. A gyilkos Pocsaj községbe való, azért az ottani előljáróságot is értesítették, hogy ha esetleg oda menne, azonnal tartóztassák le Komlósit.

A gyilkos csizmadialeányi személyleírása a következő:

Születési helye Pocsaj község, éve 1888. okt. 15. Vallása ev. református. Termete alacsony, arca hosszús és fehéresszínű, szeme sötét szürke, bajusza pelyhedző, haja és szemöldöke világos gesztenyeszínű. Menekülésekor fekete posztó öltöny, fekete fűzős cipő és fekete puha kalapot viselt.

A megszur Tárkány.

Tárkány sebeit mikor a mentők bekötötték, a közkórházba akarták szállítani, azonban még utközben meghalt. A királyi ügyészség elrendelte a halott felboncolását, melyet a hatóság jelenlétében tegnap délután a törvényszéki orvos foganatosított. A boncolási adatok szerint a szurások mindenike halálos volt, mivel nemes szervi részeket oly erősen sértett meg a kés, hogy az elvérzés bármelyiknél be kellett, hogy következzen.

Az orosz forrongás.

A forradalmárok még a kísérletekkel is felhagytak. Egész erejükkel a parasztságra vetették magukat, hogy akit lelketlen forradalmi zavargások szításával a munkától elvontak és éhínségbe kergettek, most galád céljaikra kihasználják.

Távíratok:

A parasztszövetség.

Moszkva, augusztus 10. A parasztszövetség ügyét szeptember végén fogják tárgyalni. A vádlottak nagyrészt tanítók; csak egy paraszt van köztük.

Lázadó matrózok.

Revál, aug. 10. Az itteni katonai bíróság holnap fog ítéletet mondani a Panja Azova lázadó matrózai dolgában. A lázadók egy részét halálra fogják ítélni, köztük a lázadók vezetőjét, aki Petrov egyetemi hallgatónak mondja magát, de igazi nevét eltitkolja. Attól tartanak, hogy a kikötőben állomásozó hadihajó legénysége körében a katonai bíróság ítélezése nyugtalanságot fog okozni és ezért az összes hadihajók 6 napra elhagyják a kikötőt.

Intrikák.

Pétervár, aug. 10. Az orosz udvari párt, amíg egyrészt Stolpin ellen intrikál, másrészt azt kívánja, hogy a dumát a kikötött határidő előtt hívják egybe, mert reméli, hogy a választásnak megnyugtató hatása lesz a lakosságra.

Sztrájk.

Berlin. A Voss Zeit-nak jelentik Varsóból: Az itteni telefon vezetősége 20 mechanikust elbocsátott a szolgálatból mert forradalmároknak bizonyultak. Erre az összes mechanikusok sztrájkba álltak, ekkor műszaki katonákat hoztattak be csakhamar kiderült, hogy ezek nem értenek a munkához. Erre éjszaka idején fölverték néhány mechanikust ágyukból és őrizet alatt a telefon hivatalba kísértették őket a honnan most nem szabad eltávozniok.

Lemondás.

Berlin. Pétervárról jelentik: *Liven* herceg, a Pamjat Azova parancsnoka egészségi okokból lemondott állásáról.

Megtámadott fogház.

Pétervár, aug. 10. A szamarai kormányzóságban az országos fogházat, ahol 120 politikai fogoly volt elzárva, a katonai őrség közrejátszásával megtámadták a forradalmárok. Az igazgatót agyonlőtték és a foglyokat kiszabadították.

Éhínség.

Pétervár, aug. 10. A földművelők lakta vidékekről aggasztó jelentések érkeznek a kormányhoz. A dél-oroszországi tartományokban a lakosság fele éhezik.

Az állatoknak sincs mit enniük. A kieri kormányzóságban kiütött a sztrájk. A termés megronthadt egészen. Ezer és ezer agitátor járja a falvakat és proklamációkkal árasztják el mindenütt a népet.

A földbirtokosok élete nincs biztonságban. Kérélmőkre 150 csendőr van minden faluban, akik irgalmatlanul lövik a felzúgult és fenyegető magatartást tanúsító népet. A halottak száma már eddig is igen nagy.

UJDONSÁGOK.

A kontrás.

Tegnapelőtt megróttuk az öntelt üresfejűséget, a nemzetközi szédelgést, a hazátlanok érellekedését, a vakondok bujkálását. És ime, tegnap kiugrott a Nagyváradai Napló bokrából a nyul és Marót védekezik.

De ki a patvar beszélt itt Marótkákról?

Kicsike emberekről, turkáló alakokról irtunk, akik azonban Marót viténél még mindig sokkal nagyobbak. Azokról a strébekről, akiket elitél Magyarország minden derék ember. Koca-tudósokról, a mint a Pesti Hírlap elnevezte őket. Pedig a Pesti Hírlap talán nem Szent László csatábárdjával szokott harca kiállani. Ime a recepte, a hogyan a P. H. pompás megfigyelése szerint e koca-tudósok a maguk szellemi táplálékát elkészítik:

•Ki beszél tudományról? A tudomány csak arra való, hogy a kivüllevőket butítani lehessen. Szép nagy cím. Egynéhány zagya cikk, értekezés idegenből összelopkodott elméletekkel, csak a szerzők által olvasott lapokban; többi cikkből és értekezésből összetakolt könyv megcsinálja Magyarországon a tudóst. Minden ilyen elkészült tudós okozhatja egy másik tudósnak a keletkezését, aki a zagya cikkeire ellencikket ír, az értekezésre ellenértekezést s ezen ellencikkekéből és ellenértekezésekből összetakolva kiadja az ellenkönyvet.

Ova intették tehát a közönséget, nehogy e föl te kevésbé tudós koca-tudósok szellemi táplálékát bevegye. A mint Szent László sok haszontalan népséget kitisztogatott ebből az országból, ma is szükség van néha az ő csatábárdjára. Magyarország még mindig utjába esik a nemzetközi bordáknak.

De ki a patvar beszélt itt Marót legényről?

Hogy mi a »radikális tudomány« lenyakaztuk? Világért sem. Megtartjuk a tizedik parancsot és felebarátunknak sem házát, sem mezejét, sem radikális tudományát, sem egyébnemű jószágát nem bántjuk.

Különben is minek bántuk azt, a minek se füle, se farka? Szánakozzunk rajta s csak ha épeszü lénynek akarna bemutatkozni, akkor figyelmeztetjük rá a közönséget. Ezt tettük a »radikális tudomány« neve alá bujt feketesárga, üres fejű stréberséggel is.

Ki gondolt itt még a N. N. Marót legényére is?

Csak a nagyobb stíli stréberségekről beszélünk. De a stréberek fogadatlanul prókátorkodó apró fiók-strébereivel igazán nem törődünk.

Tisztelett el kérjük vidéki előfizetőinét *hogy úgy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküdeni sziveskedjenek,* hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

* **A kamarai választások.** A kamarai választások vasárnap lesznek. A kereskedők a Zöldfa emeleti kistermében, az iparosok pedig a tüzoltó őrtanya termében szavaznak. Az előbbi kamarai választásoknál az iparosok között volt nagyobb mozgalom, míg most a kereskedők fejtenek ki élénk agitációt, hogy kiket bizzanak meg a kamarában képviseljükkel, különböző frakciók keletkeztek, hogy jelöltjeiket megbízatáshoz jutassák. Egész sereg önjelölt toborozza a választókat, hogy becses személyét bejuttassák a kamarába. Ezeknek az akarnok önjelölteknek nagyrésztől eddig senki nem sejtette, hogy olyan nagy szaktérfiak a kereskedelem téren, aminőknek most magukat feltüntetni szeretnék. A választási mozgalmakban vezetnek a kiskereskedők, akik nagy számukra hivatkozva, a választandó beltágok majdnem felére tartanak igényt s nincsenek megelégedve a hivatalos jelöltekkel, hanem külön listát készítenek s ha a kellő összetartással vonulnak fel a szavazáshoz, valószínűleg győznek is. A mozgalomba beleszóltak a magántisztviselők is, akik szintén reflektálnak két helyre. Ma, szombaton este a kiskereskedők több helyen gyűlést tartanak, hogy véglegesen határozzanak a jelölések tárgyában. — Az iparosok körében teljes csend uralkodik. Az ipartestület kiküldött egy szűkebb körű bizottságot a jelölések megejtése tárgyában, amely a mult szerdán már megegyezésre is jutott, de a jelölést a választás napjáig teljesen titokban tartják. Ma, szombaton este ugyan összejön még egyszer a kiküldött bizottság, de valószínűleg már nem változtatnak a jelöléseken. Hír szerint az iparos kamarai beltágok egyrészt újból jelölték s csak néhány tag helyett jelöltek ujakat.

* **Kölber-kocsik a városnál.** A város minden igaz ok nélkül parádés kocsikat tart s ezeket Budapesten, a Kölber-cégnél javíttatja. Ezt megteheti egy nagy bugyellárisu magánember, de a városnak ilyen tenni nem szabad. Nemcsak azért, mert ez egyenes lebecsülése a helyi iparnak, de azért is, mert a fuvarköltés kidobott pénz. Csodálkozunk, hogy a gazdasági tanácsos, aki annyira krajcárokig megy a város vagyoni érdekében, ilyen pazarlást eltűr. Hiszen Nagyváradnak eléggé fejlett kocsi-gyártó ipara van s erről a városházán nem tudnak semmit. Miért kell különben a városnak a Kölber-kocsi. A tanács tagjai hivatalos dolgaikban nagyváradai készítményű kocsikon is kocsizhatnak, de a városi pénztár állapota nem engedi meg a Kölber-kocsi-féle főuri fényűzést.

* **A Társadalomtudományi Társaság bomlása.** Kovács Ernő dr, a szalkai kerület országgyűlési képviselője Stubunya fűrdőről tegnap levelet intézett a Társadalomtudományi Társaság választmányához, melyben élesen elítélve a Társaság legutóbbi közgyűlésén uralkodott durva hangot és modort, bejelentette a társaság tagjai sorából való kilépését. Gieszwein Sándor dr, Andrássy Gyula gróf, Hegedűs Loránt dr és Gratz Gusztáv dr után Kovács Ernő az ötödik, aki társaságból kilépett. Ez a szám még aligha végleges. Lassan, egymásután kiválnak a társaság kötelékéből a komoly tudósok és megmaradnak a maguk gyönyörűségére a „mi tudósok.” Az Agostonokat és Bégostonokat Bánffy Dezső sem vállalja, kiről pedig néhány lap azt írta, hogy a Társadalomtudományi Társaság öt készül az elnöki székbe ültetni. — Eire nézve Bánffy egy hírlapíró előtt úgy nyilatkozott, hogy ha a Társaság az elnökséget neki telajánlaná, amit különben nem hisz, tekintettel az eseményekre, kénytelen volna e megtiszteltetés elől kitérni, mert tüntetésre nem kapható. Andrássy eljírását Bánffy helyesnek és hazafiasnak tartja, mert meggyőződése szerint Kristóffyval a nemzetnek árulóival egy választmányban együtt működni, vagy együtt működni nem akar: ez nem politikai kérdés, ez a hazafini becsület kérdése.

* **A harmadik vashíd.** A harmadik köröshid kiépítése Nagyváradon mind égetőbb szükségé válik, mert a mai állapot úgy fogalmi, mint köztisztasági tekintetből tarthatatlan. A város azonban nem bír fedezettel a hid felépítésére s ezért a közigazgatási bizottság feliratot intézett a miniszterhez, hogy a hid felépítésére államsegélyt engedélyezzen, annál inkább, mert ez a hid stratégiai fontossággal is bírna. A hid költségvetését és terveit különben a városi mérnöki hivatal már kidolgozta s rövid időn belül a tanács elé terjeszti.

* **A darabont járni tanul.** Meglehetősen ritka látványosságban volt részük a napokban a híres kecskemétieknek. Az történt ugyanis, hogy a szomorú hírnévre vergődött Nagy Miska fődarabont, ki boldogabb perceiben nemes Szeged és Hódmezővásárhelynek vala érdemes főispánja, öt hónapi remete élet után kilépett a Nagykörösi-utcán levő levő háza elé, abban a boldog hitben, hogy ott a friss, romlatlan levegőt háborítlanul szivhatja. Lábaik alig bírja, szinte vonzolja, valósággal bepókosodtak a hosszú pihenéstől. Az inas gyerekek röhögve állják körül, mosolyogva nézik a nagyon szánalmas erőlködését. A méltóságos ur kezdi rosszul érezni magát a szokatlan környezetben. Egyszer csak az egyik szurtoz nebuló elkiáltja magát: »nini! jár a baba jár! jár!» elkáromkodja magát az egykor híres magyar s dühösen becsapva kapuját, eltűnik a vigyorgó inashad szemei elől. Nagy tehát az ő bánatja. Az utcára nem jöhet, ablakainak zsalui hónapszámra le vannak csukva. Rosszabb az élete, mint egy fégyházra ítélt rabnak, az igaz, hogy nagyobb a büne is. A figyelmes hallgató gyakran hall szomorú melódiákat ablakai alatt. Elkéseredett, szomorú hangon egy népdal ismerős melódiája szűrődik ki: »mért is adtam fejem tilalmas dolgokra! . . .«, melyet fuldokló, görcsös zokogás, szivettépő, jajveszékélés kísér

* **Uj anyakönyvvezető helyettes.** A belügyminiszter Biharvármegyében, az érselindi anyakönyvi kerületbe Erdélyi András segéd-

jegyzőt anyakönyvvezetőhelyettesé nevezte ki és őt a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbizta.

* **Híres férfiak kortársa.** Nagykörösről jelentik: Adám Gerzson, királyi tanácsos, a nagykörösi református főgymnáziumnak 48 évig tanára, negyedszázadon át igazgatója, tegnap 74 éves korában elhunyt. Az elhunyt tagja volt annak az országos híri tanári karnak, a mely az ötvenes években Aranynyal, Szász Károlylyal, Szilágyi Sándorral, Salamon Ferencsel, Mentovichcsal, Kiss Lajossal, Tomorival, Ács Zsigmonddal és Vargha Jánossal Nagykörösrön működött. Halálát testvéreinek és gyermekeik kívül nagyszámú rokonság gyászolja. Temetése szombaton délután lesz.

* **A gyorsvonat késése.** A Budapestről 2 óra 35 perckor induló 504-es számú gyorsvonat mástélórás késéssel, vagyis esti 7 óra 7 perc helyett 8 óra 40 perckor érkezett Nagyváradra. A késést az okozta, hogy a mozdony Szolnok és Püspökladány között megromlott. Nagyváradról rögtön segélygép indult el és behozta a vonatot Berettyó-Ujfalu állomásról, hova egy tehervonat mozdonya vitte a vonatot.

* **A gyapolyi lázadás.** Schwarz Gyula gyapolyi birtokán a gazdasági szeszgyárban a munkások tetemes része nem szerződött, hanem csak napszámba fogadott munkás. E csoportban több izgága természetű munkás is volt, akik az összes napszámba fogadott munkásokat fel-lázították, hogy 1 forint napszámért ne dolgozzanak. A bérjavítást akartak kivívni a legszelebb terrorizmussal. Tervükte tegnapelőtt kedvező alkalom kínálkozott. A birtokos, mikor a munkások közé ment, azok egyszerre lázadásba törtek ki és követelték a napszámemelést. Schwarz meg volt lepődve és a fenyegetőző nép elől lakására menekült. A munkások oda is utána mentek és az épületet ostromolni kezdték. Az értesített csendőrség csakhamar megjelent, azonban a gyapolyi különítmény csak 2 tagból áll. A két csendőr csak nagynehezen tudta feltartóztatni a munkásokat, míg segítséget kapott. A székelyhídi főszolgabíró is csakhamar a helyszínre érkezett és megkezdte a békéltetési munkálatokat. A legutolsó értesülésünk szerint a béke helyreállt és a munkások munkába állottak. A csendőrség részéről városunkból egy csendőrhadnagy ment ki, hogy az esetleges intézkedéseket megtegye. A birtokon állandó járőr van, mely a lázadókat folyton figyelemmel tartja. Különben semmi jel sem mutat arra, hogy a lázadás ismét kiússzon.

* **Egy hajó örültje** Tegnap érkezett Fiuméba New-Yorkból a Pannónia személyszállító gőzös. A gőzös kapitánya megérkeztekor azonnal jelentést tett a hatóságnak, hogy a hajó fedélzetén egy örült utazás közben több embert megsebesített. Mikor ugyanis a hajó útjában Nápolyt elhagyta, egy fedélközi utas, ki Fiumében szállt a Pannónia gőzöszre, egyszerre elkezdett lövöldözni. Négy golyót süttött el egy olasz kivándorló csoportra, kik körül három embert súlyosan megsebesített. Azután elvetette revolverét és mielőtt megakadályozhatták volna, a tengerbe ugrott és a hullámok közt nyomtalanul eltűnt.

* **Barlanglakók.** Tunisz déli részében érdekes barlanglakókat figyelt meg egy francia tudós. Vagy tizenötezeren vannak, akik a Maimatahegy északi részén laknak barlangokban. A hegyalján körszerű vagy négyszögletes nyílások vannak, melyek kutak nyílásainak látszanak. A lakások tíz méternyre vannak a föld alatt. Tágasak és kényelmesek, nyáron nagyon hűvösek, télen melegek. A barlanglakók főleg datolyát, szárított fűgét, kecsketéjet esznek. A barlanglakók nem szeretik a munkát. Szükségeik rendkívül csekélyek, úgy, hogy beérhettek a munka minimumával.

* **Égiháboru.** A kánikulát pár nap óta megzavarta az időjárás. A levegő lehült s tűrhetőbbé vált. Tegnap éjjel jótékony eső üdített fel a növényzetet. Tegnap este erősen beborult s nagy égiháboru vonult keresztül Nagyvárad felett. A villámlás és dörgés egymást érte s a város környékén a Körözsbe többször le is csapott a villám. Eső azonban csak kevés hullott az égiháboru alatt.

* **Az alpári gyilkosság.** Az alpári borzalmas gyilkosság még mindig beszéltet magáról. Ma is az öreg gyilkos, Tóth Imre, az alpári jómódu gazda védőjének panaszkodott, hogy bort nem adnak neki, pedig a nélkül nem is embör az embör! Megunta a finom rabkosztot is, hozatott privát kosztot is, az nagyon izlik az öregnek, csak az a baja, hogy az sem ér bor nélkül semmit, mert az is megkivánja a maga kis borocskáját. A rabkosztra, mondja az öreg, csak vizet ihatik, a többi kutyát se ér, mer mingyá végig szalad az embörön. Muszáj leszokni a borról! Azé is öszik rabkosztot, mert a mán, tekintetes uram rittig olyan komisz, hogy mán az nem kivánja osztán megő a bort, ső a sört! Így oszt csakugyan leszokok a borral.

Szóval a vén gonosztevő a börtönben kedélyesen érzi magát. Nem csoda, fogalma sincs arról, milyen colletióba is jutott ő a jogrenddel. Szentül megvan győződve, hogy a haja szála sem fog meggörbülni: Csak hogy e reményétől elég idején ki fog még gyógyulni.

IRODALOM.

Uj gyorsírási tankönyv.

A gyorsírás tanításának van egy nagy akadálya: a tankönyv rendesen olyan terjedelmű, hogy egy tanév alatt — amikor tudvalevőleg a sok szünet is meg-megakasztja a gyorsírás rendszeres előadását — lehetetlen az egész anyagot elvégezni. Ezért a legelkiismeretesebb tanítás is csak ritkán éri el azt a célt, hogy a növendékek a gyorsírást teljesen elsajátíthassák.

Kún Gyula tanár adott ki most kisebb terjedelmű tankönyvet, amelylyel a cél környebben elérhető lesz. Mindössze husz léckében, 24 oldalon tárgyalja a gyorsírás anyagát; még pedig, mint látjuk, a maga teljességében.

Szinte már nagyon is szűk a dióhéj; a magunk részéről minden gyorsírási tankönyv elengedhetlen részének tartjuk a jelények és rendhagyó írásmódok betürendes jegyzékét s fontosnak tartjuk, hogy legalább néhány összefüggő szöveg is közöltessék. Ez alig pár lappal emelte volna a könyv terjedelmét, belső értékét azonban megkettőzte volna.

Megjelent Sebő Imre cég kiadásában, izléses kiállításban. Ára 80 fillér. Ajánljuk a gyorsírás iránt érdeklődők figyelmébe.

Uj német kereskedelmi szótár.

Harmat Mór és Schustek Adolf tanárok régen érzett hiányt pótoltak, mikor összeállították a magyar és német kereskedelmi levelezés szókincsét és szólásmódjait. Sajnos, a magyar kereskedő kénytelen két nyelven levelezni: a magyar mellett még mindig használnia kell a németet is.

E téren nagy akadály, hogy a német nyelvet ifjaink nem ismerik eléggé, az eddigi szótárak pedig a kereskedelmi szólásokra nem fektettek elég súlyt, a mi egyébiránt általános használatra szánt szótártól nem is várható. Harmat és Schustek könyve ezeket a speciális kereskedelmi szólásokat állítja össze, még pedig lehetőleg teljességben.

Kétszáz oldalon, két hasábos tömör nye-

mással öleli fel a munka az anyagot s teljessége folytán kelendősege biztosítva van. Kereskedő ember nagy hasznát veheti.

Egy új kiadásnál azonban célszerű lesz a szavak és szólások közé a jogi műszavakat is felvenni. A magyar ügyvéd német kollégájával rendszeren kereskedelmi perekben levelez s ilyenkor nagy hasznát veszi Schustekék szótárának; de a jogi műszavakra — bár azok egy része benne van a szótárban — megint más szótárt kell előkeresnie. Husz lapra elférne a hiányzó jogi szótári anyag s e kiegészítést nemcsak az ügyvédek, de a kereskedők is örömmel üdvöznék.

A jeles munkát ajánljuk a kereskedők és ügyvédek figyelmébe. Sebő Imrénél jelent meg s ára 4 korona.

TANÜGY.

Az iskolai értesítőkről.

II. (2.)

Katholikus intézetek.

A kifogások után most feltesszük a legfontosabb kérdést a keresztény megújulás s a katolikus főiskolai nevelés szempontjából. Ugyan miért nincs hát az akadémiai ifjúság kebelében Szent Imre-kör! Hiszen Budapesten is, Kolozsvárt is és Kassán is van már! Itt a punctum saliens. Már most akár többet ne is beszéljünk a gyakorlati katolicizmus követelményeiről az akadémiai ifjúsággal szemben.

Koncedáljuk azt, hogy sokan már a többi megjegyzésünkért is, főként azonban ezért az észrevételünkért — Nagyváradon, tulzónak, tulkövetelőknak fognak bennünket tartani. Ám tegyük. Itéletük legkevésbé sem riaszthat visza bennünket kritikánk őszinteségétől. Mi nagyon elhiszük azt, hogy a Szent Imre kör léteének Nagyváradon igen sok akadálya van, csak azt ne mondja nekünk senki, hogy létezésé Szent László városában lehetetlen. Mert ez egyszerűen nem áll.

Hiszen az intézetnek az elmúlt tanévben, az első szemesztris-folyamán 66, a második félévben pedig 58 római katolikus hallgatója volt.

Ez a szám, ha kicsi is, egymagában elég-séges a szervezkedésre, még abban az esetben is, hogy ha a mindenütt előforduló meddő, hasznavehetetlen anyagot percentként leütjük belőle.

Elvégre ott vannak a görög katolikus hallgatók is és bármennyire sajnálatosan szeparálják magukat, nagyobbára annyi kivétel mindenesetre akadna köztük és csatlakoznék közülük, hogy amit egy-két eltévelyedett ifju távolmaradása a római katolikusoknál elvonna tőlünk a vámon, a görög szertartású katolikus ifjúság egy kisebb részének csatlakozása visszaadná ügyünknek a réven.

Azt személyes érintkezések alkalmával, valamint egyébkor is volt módunk tapasztalni, hogy az akadémiai polgárság komolyabb részének zömében meg van a hajlandóság a keresztény tömörülésre. Sajnos azonban, itt megint csak annál a bizonyos kövezetűl szolgáló jó-akarattal kell az eszmének megfeneklenie. Nincs a ki kivigye, megvalósítsa, tette váltsa.

Ha tetszik, ha nem az almanach ismertetése a legjobb, az elmulasztathatlan alkalom arra, hogy ezeket itt elmondjuk. Es való igaz, hogy érdemes a felvetett kérdés felett gondolkodni. Azaz, hogy talán már eleget is gondolkodtunk felette. Ideje volna már, hogy tegyünk is valamit. A manóba azzal a judaeorum metussal. Hogy egy-két zsidó lapocska mit firkál, ki törődik azzal. Sok ráérő ideje lehet, akit még ilyesmi is érdekel.

Rátérünk már most az anyag szárazabb részére. Akad is benne tanulság bőven.

Ide kell soroznunk az intézet egyesületi életét is adott körülmények közt. Az egyesületi életet manap a segélyző-egyesület képpiseli, amelynek tökéje a lefolyt évben mindössze

112 koronával gyarapodott, ezzel szemben azonban 842 korona segélyt nyújtott; képviseli továbbá az olvasó- és önképzőkör, amelyről a tisztikar és választmány felsorolásától tekintve, összesen 4, írva négy soros beszámolót találunk az értesítőben. A segélyző-egylet beszámolója különben a listát megint le-számítva, hajszálpontossággal ugyanennyi.

Az a vád, amelyet valamelyik helyi zsidó sajtótermékben olvastunk, ha jól emlékszünk, még tavaly — mintha tudnánk a nagyváradi királyi katolikus jogakadémia depopulizálód-nék, pláne éppen a keresztény-szellemű nevelőoktatás miatt, az durva rágalomnál nem egyéb.

Az almanachból is nyilvánvaló Az intézetet általában látogatók száma ugyanis 273 volt az elmúlt tanév folyamán. Az általános gyarapodás 29-re rugott. A tanulmányi eredményt szépen minősíti az a körülmény, hogy a vizsgálatokat 22 hallgató tettek kiténtés-sel.

Hogy pedig az intézet, ahol kell, kellő szigorral jár el, mutatja az a tény, hogy a tanári kar az első félévben négy hallgató le-kekönyvének aláírását megtagagta, míg tíz má-siknál a második félévben tanusított szor-galomtól tette függővé, a második félévben pedig három hallgató indexének aláírását ta-gadta meg.

Nagyon érdekes és sok tekintetben tanulságos az akadémiai polgárság statisztikája. Főként vallási szempontból. A beiktatott ren-des hallgatók közt, leszámítva az évkönyvben kimaradtakat s az önkénteseket, az első fél-évben 60, a második félévben 51 zsidó hall-gató akadt!

Az első félévben tehát csak hattal, a má-sikban héttel volt kevesebb a zsidók száma az akadémian, mint a római katolikusoké. A görögkatolikusoknál az első félévben 38-al, a másodikban 27 el voltak többen. Ne feledjük, hogy itt katolikus főiskoláról van szó. Hát ezért van szükség Szent Imre-körre!

Nemzetiségi hovatartozandóság tekintet-ében meg kell említenünk, hogy mindkét fél-évben a magyarokon kívül, csak olyan hallga-tók találkoztak, akik románoknak vallották ma-gukat.

Sem német, sem szerb, sem ruthén nem-zetiségének nem kívánta magát fölvetetni senki. A románság statisztikájára pedig na-gyon figyelemreméltó világot vet az a kö-rülmény, hogy noha vallására nézve görög katolikus és görög keleti mindkét félév fo-lyamán 48 volt a hallgatóság soraiban, mégis egyik szemeszter alatt úgy, mint másikkban csak 37 akadt, aki románajkunak vallotta ma-gát. Miután pedig sem szerb, sem más anya-nyelvű a statisztikai táblázatban, mint már je-leztük, feltüntetve nincsen, kézenfekvő, hogy 11 hallgató a 48 ból magyarnak mondotta, annak érzi magát. Nagyon derék. Jól értsük meg egymást. Anyanyelvük az, amelyre édes-anyánk tanított. Ezen nincs mit vitatkozni. Lehet közülünk akárki is ilyen jó magyar hazafi, ha az anyanyelve egyébként például tót is volt valaha. Az is szentigaz. De már kérjük, hol van az megírva, hogy mert valaki teszem azt görögkeleti szülőktől származott, annak föltétlenül romának, vagy szerbnek kell lennie, az magyar anyanyelvű már eo ipso nem lehet? Hát még ha görögkatolikus az illető! Lesz alkalmunk erre a nemzetiségi abszur-dumra alább a gimnáziumi értesítők ismerte-tésénél kitérni.

Nincs tanulság nélkül a tanulók atyjának, gyámjának foglalkozását feltüntető statisztika sem. Különösen érdemes a megemlítésre, hogy a legnagyobb percentet ezen a téren a kis-iparosok és kéreskedők adják. Hej, hej. De sokat beszélnek azok a szürke számok ott a statisztikai tabellákban. Kár, hogy oly keve-sen hallják, még kevesebben értik a beszé-düket s csak akkor jajgatnak, mikor a jogi pályák tulprodukciónjáról van szó. Üdvös do-log azért a felekezetek s a foglalkozások statisztikájáról, — közöttük nem lehetetlen bizonyos kapcsolatot találni — néha napján gondolkodni.

Megemlítjük még, hogy az almanachot az idén is a *Szent László nyomda* állította ki. Ezt is a keresztény jelleg javára írjuk.

Mintaféle zsurnalisztikai pikantériát közöl-hetjük, hogy az államtudományi államvizsgálati bizottság kültagjai között helyet foglal dr *Tisza István* gróf — Biharvármegye törvényha-tósági bizottságának tagja is. Milyen ismerős név! Mintha már hallottuk volna valahol . . .

Összegezve a mondottakat, kívánjuk, hogy intézet tanárait, kivétel nélkül az az egészséges katolikus közérzés hassa át, amelyet a fakul-tás professzorainak zöménél eddig is olyan jól-esett tapasztalunk.

Óhajtjuk továbbá, hogy azok a korköve-telményei a keresztény megújulásnak, amelye-ket a főiskolai ifjúság érdekében föntebb han-goztattunk, hovahamar megvalósuljanak. Egye-kekben ismételtelen is elismeréssel és nagyra-becsüléssel kell nyilatkoznunk az intézetről s annak az illetéktelen, tudatlan, rosszakaratu sajtó részéről oly gyakran s oly igaztalanul megtámadott vezetőségéről.

TÁVIRATOK.

Fogorvosok kongresszusa.

Genf, augusztus 10. A nemzetközi fog-orvosi kongresszus tegnap délután befejezte munkálatait. Több javaslatnak, így a többek között a fogorvosok doktorátusának elintézését az 1907-ben tartandó kongresszusig elha-lasztották. A fogorvosoknak 1909. évben Ber-lingen tartandó világgongresszusára kiküldött nemzetközi bizottság tagjai Valkov, München, Dick, Berlin, Schafer, Stuckert, Frankfurt és Hoelger Köln.

REGÉNYCSARNOK.

Gyorgyejev Foma.

Irtá: Gorkij Maxim

117.

(Vége.)

Beszéde ujból úgy hangzott, mint ahogy a lázbetegek beszélnek.

— Tudom, hogy belepusztulok . . . Tu-dom! De nem a ti erőtlök pusztít el, hanem az én gyöngeségem . . . igen! Isten előtt ti is csak hernyók vagytok . . . Engem a saját vakságom tett tönkre . . . Én sokat láttam s belevakultam . . . mint a bagoly. Emlékszem . . . gyermekkoromban egyszer egy baglyot kergettem . . . ide repült, oda repült, mindenbe beleltközött. Káprázott a szeme a nappali vilá-gosságtól . . . Aztán tisztára lenyuzta a bőrét beledöglött . . . Apám azt mondta akkor, hogy az emberek is így járnak; ide szaladnak, oda szaladnak, megnyuzzák magukat s aztán neki mennek mindennek végük van . . . Hé! Ve-gyetek már le a kötelékeimet.

Arca elhalványult, szemei lezáródtak, egész testében remegett. A kereskedők egymásra pis-logtak, oldalba bökösték egymást s szótlantul integettek Foma felé. Majakin arcán egy izom sem rándult meg, mintha köből lett volna.

— Talán levehetnének? — suttogetta valaki.

— Majd ha közelebb érünk a parthoz.

— Nem, nem szükséges — mondta Maja-kin. Itt hagyjuk. Valamelyiktek kocsiért megy. Egyenesen a kórházba.

— Hol fogok megpihenhetni? — suttogette Foma. Hova menjek?

Arcán fájdalom tükröződött. Majakin fölállt s suttogetta mondta:

— Vigyázzatok, nehogy a vízbe ugorjék.

— Kár volna érte — mondta Bobrov.

— Senki sem tehet róla, hogy megőrült — felelte Reznikov.

— Nézzétek Majakint — suttogetta Subov, miközben fejével Majakin felé intett.

— Mi történt Majakinnal? Nem veszt vele semmit . . .

— Persze . . . Most ő lesz a . . . haha!
— A gyám . . . hahaha!

Halk nevetésük és suttogásuk összevegyült a hajó zugásával, s Foma alig hallott belőle valamit. Mozdulatlanul, maga elé meredve ült egy helyben s ajka szinte észrevétlenül reszketett.

— Megjött a fia — suttogta Bobrov.

— Ismerem a fiát — mondta Jascsuov.

Permjben találkoztam vele.

— Miféle ember?

— Derék, ügyes ember.

— Ugy?

— Nagy üzlete van.

— Majakinnak tehát nincs már szüksége erre . . . Igen. Tehát ez az!

— Nézzétek! Sir!

— Oh!

Foma hátradóit székében, lehajtotta a fejét. Szemeit lehunyta s pillái alól szivárogtak a könnyek. Leperegtek orcáján s szakállán . . . Ajkai görcsösen vonaglottak s szakálláról lecsepegettek könnyei a mellére. Hallgatott, meg sem mozdult, csak melle emelkedett. A kereskedők sajnálkozva néztek halovány, könnyes arcára, aztán lassan, szótlán fordultak el tőle . . .

És most egyedül ült Foma az asztalnál, mely tele volt piszkos edényekkel és életmardékkal. Olykor felemelte nehéz, dagadt szemhéját s tekintete zavarosan, szomorúan siklott végig az asztalon, melyen minden piszkos volt s melyen földült poharak heverték . . .

Három év múlt el.

Egy évvel ezelőtt halt meg Majakin. Mikor meghalt, teljes öntudatánál volt s az utolsó pillanatig következetes maradt önmagához. Néhány órával halála előtt így szólt fiához, lányához és vejéhez:

— Nos, gyermekeim, éljétek tovább is bőségben! Apátok mindent megróbált már, itt az ideje, hogy elhordja magát . . . Látjátok, hogy én meghalok, de nem szomorkodom . . . Istent, jószág atyánkat soha sem boszantottam panaszkodásaimmal, legfeljebb tréfáimmal . . . Oh Istenem! Boldog vagyok, hogy elárasztottál kegyelmeddel! Isten veletek, gyermekeim . . . Eljétek egyetértésben . . . s ne tépelődjétek tulságos sokat. Tanuljátok meg, hogy nem az a szent aki eibujik a bűn elől s csöndesen fekvé marad bnvóhelyén . . . A gyávaság nem véd a bűn ellen . . . ez benne van a talentumokról szóló parabolában. Aki valamit akar az élettől, az nem fél a büntől . . . Isten megbocsátja az ilyen emberek bűneit. Az Isten azért teremtette az embert, hogy rendezze az életet . . . s nem adott az embernek tulságos sok észet . . . Tehát nem fogja tulságosan számon kérni a bűnöket . . . mert az Isten szent és könyörületes . . .

Kinos, de rövig ideig tartó haláltusa után meghalt.

Kis idő múlva a gőzhajón történtek után Jesovot kiutasították.

A városban pedig új, nagy cég keletkezett, melynek Majakin Tarast és Szmolin Atrikán voltak a tulajdonosai. Három évig semmi hír nem jött Fomáról. Azt beszélték, hogy Majakin az Uralba küldte őt, anyja rokonaihoz.

Nemrégiben újból megjelent Foma. Nagyon elhanyagolt a külseje s olyan, mint a félbold. Majdnem mindig részeg. Néha sötéten, összeráncolt szemöldökkel, lesütött szemmel jár-kelel a városban. Máskor mosolyog. Panaszos, szomorú mosolygás ez. Mint ahogy hülyék mosolyognak. Olykor megvadul, szerencsére azonban csak nagyon ritkán. Ljubáék házában lakik a folszinten.

A kereskedők és polgárok gyakran kinevetik. Mikor végigmegy az utcán, utánna kiabálnak:

— Hé! Préféta, jöjj ide!

Foma ritkán engedelmeskedik. Kerüli az embereket, nem szeret beszélni velük. De ha olykor mégis megáll egy szóra, így biztatják:

— No! Beszélj valamit az ítélet napjáról.

Hahaha! Te próféta!

KÖZGAZDASÁG.

Abraktakarmányok kedvezményes szállítása. A magyar mezőgazdák előterjesztése alapján az Országos Magyar Gazdasági Egyesület sürgős felterjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez, amelyben kéri, hogy az abraktakarmányokra eddig szokásos szállítási díjkezdményt újból adja meg. A felterjesztés indoklása rámutat az állatállomány csökkenésére a melynek ellensúlyozása végett szükség van az állattenyésztés fokozottabb mérvű felkarolására; az előző esztendő szárazság okozta takarmányhiánya az állattenyésztőket szinte rákényszerítette az abraktakarmányok nagyobb-mérvű használatára, amelyeket különben az állattenyésztés terén a gazdák takarmányból esztendőben sem tudnak nélkülözni.

Értéktőzsde.

Budapest, augusztus 10.

Oszták hitelrészvény	— — —	678.—
Magyar hitelrészvény	— — —	796.—
Leszámitoló bank	— — —	506.—
Rimamurányi	— — —	525.—
Oszták-m. állam vasutirészvény	— — —	670.—
Közuti vasut	— — —	594.—
Városi villamos vasut	— — —	327.50

A gabonatőzsde határideje.

Budapest, augusztus 10.

Buza okt. ápr.	— — —	15.26	— 14.88
Rozs okt.-re	— — —	12.40	— 12.52
Tengeri augusz. 1906	— — —	1248.	— 13.04
Zab ápr.-ra	— — —	—	— 11.04
Repeze aug.-ra	— — —	32.50	— 32.70

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1906 aug. 10-én.

Magyar aranyjárdék 4%	— — —	112.90
Magyar koronajárdék 4%	— — —	94.90
Magyar keleti vasuti államkötvény 4%	— — —	84.75
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	— — —	95.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	— — —	98.—
Magyar gyermekj. sorsjegy-kölesön	— — —	208.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy-kölesön	— — —	155.—
Oszták járdék papirban	— — —	99.50
Oszták járdék ezüstben	— — —	100.25
Oszták korona járdék	— — —	117.80
Oszták járdék aranyban	— — —	99.45
1860. oszt. államsorsjegyek	— — —	1.59
Oszták-magyar bankrészvény	— — —	17.60
Magyar hitelbank részvény	— — —	811.—
Oszták hitelbank intézeti részvény	— — —	671.25
Oszták magyar államvasuti részvény	— — —	671.50
Német birodalmi márka	— — —	19.09
London vista	— — —	117.32
Páris vista	— — —	240.10
20 márkás arany	— — —	95.42
20 frankos frankos (Napolendor)	— — —	23.46

Marha ártáblázat 1906. évi aug. 6—7.

1 pár I-ső rendű jármos ökör	800—910 korona.
1 pár II-od rendű jármos ökör	705—805 korona.
1 pár II-ad rendű jármos ökör	600—720 korona.
1 drb fejős tehén	185—400 kor., 1 drb vágó ökör
260—425 kor. 1 drb. vágó tehén	210—380 ökör
1 drb veres borjú	42—60 kor. 1 drb. fél éves borjú
65—92 kor., 1 drb egy éves borjú	74—170 kor., 1 drb két éves borjú
90—240 korona. 1 drb hizott sertés	120—124 kor., pár fél éves sertés
35—56 kor., 1 pár egy éves sertés	70—85 kor. 1 pár két éves sertés
130—190 korona. 1 drb igás ló	170—340 korona. 1 pár ökörbőr
58—60 gor., 1 pár tehénbőr	42—52 kor. 1 pár borjubőr
10—20 kor., 1 pár ló bőr	18—26, korona.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

1011—1906 számhoz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a Nagyvárad városi kir. járásbíróságnak 1906 VIII 684 számú végzésével Dr. Stoker József ügyvéd által képviselt Papp János telperes részére Tokai Mihály ellen 126 kor. 10. fill. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 2500 kor. becsült ingóságokra a nagyvárad-városi kir. járásbíróság fenti számú végzés folytán az árverés elrendeltetik, annak a felültoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Nagyváradon Templom-utca 27 számú házban leendő megtartására határidőül 1906 augusztus hó 16 napján délután 4 órája tüzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt butorok, 1 társas motorkocsi s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és az a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldötténel vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő hirdetménytek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Nagyváradon, 1906 évi július hó 27 napján.

Várnai Henrik,
kir. bir. végrehajtó.

Egy főtisztelendő lelkész levele

Wilhelm Ferencz gyógyszerésznek és cs kir. udvari szállítónak Neunkirchen Alsó Ausztria.

Radowesitz, Csehország u. p. Bilin

Ismételten jó eredménnyel használtam az Ön Wilhelm-féle antiarthritikus anti-reumatikus vértisztító teáját beteges állapotomban, mint: a máj, lép, szív és gyomor elzsírosodásaival, reumatikus hátgerincz-bántalmakkal, gyenge emésztéssel, vértolulással, agy nyomásnál, stb. úgy, hogy ezáltal megtakarítottam magamnak egy fürdői vagy hidegvízgyógyintézetet, a mihez különben sajnos nincsenek is meg az anyagi eszközök, hivatásomból kifolyólag pedig hiányzik a szükséges idő.

Biztosítom arról, hogy a magam részéről csak kellemes kötelességemmé teszem, hogy ezt a kitűnő Wilhelm-féle antiarthritikus anti-reumatikus vértisztító teát minden ilyen bajban szenvedőnek legmellegebben ajánljam, és a hol csak tehetem, föl fogom diésérni, hogy így Önnek kitűnő találmányáért valamiképpen kimutassam hálámat és hogy a szenvedő emberiséget, a hogyan az Ön oly pompásan gyógyító készítménye meg is érdemli, figyelmessé tegyem erre a gyógyeszközre.

Kitűnő tisztelettel

Vinzenz John P., lelkész.

Kapható Franz Wilhelm gyógyszerész cs és kir. udvari szállítónál Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint nevesebb gyógyszerterekben és drogueriákban.

Ügyes
lapkihordónő

felvétetik a
"TISZÁNTÚL," kiadóhivatalában

Baross-utca 60—sz., háztan egy m. dern. uri lakás földszobából s a hozzátartozó mellékhelyiségekkel 1906 november 1-től, valamint ugyanott egy udvari magtár és aszfaltozott pincehelyiség minden órára kiadó.

Értekezhetni a Polgári takarékpénztár részvénytársaságnál **Kossuth Lajos-u. 4 sz.**

Réti Takarékpénztár

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Nagy-Váradon.

Lebonyolít mindentéle bankügyletet u. m. váltóköcsönt nyujt, jelzálogköcsönt ad ingatlanokra, betéteket elfogad: könyvre, folyószámlára, valamint folyószámla köcsönöket nyujt.

Konvertál köcsönöket előnyös kamatláb mellett, előleget nyujt értékpapirokra, kézi zálogokra stb.

Az intézet **Szaniszló-u. 61. sz.** alatt Uri és helyisége Szaniszló-u. sarkán Grósz Sándor házában van.

Minden háztulajdonosnak

sáját érdeke, hogy jó házfedele legyen. Ennélfogva ajánlom 18 év óta fennálló jomnévnek örvendő

cserepező iparüzletemet.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkálatokat, ugymint **cserép-, pala- stb. fedeleknél** évi jókarban tartását évi csekély összeg fizetése mellett. Nemkülönten zsindelyes tetők **cserépre való átfedését** a legolcsóbb árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. Miat a múltban úgy a jövőben is legfőbb törekvésem, hogy megrendelőimet a legpontosabb munkálatokkal teljesen kielégítek.

Maradtam kiváló tisztelettel

Tárnoky László

cserép- és palafedő mester
Szaniszló-u. 717.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Értesíti a n. érd. **izzólámpa körtéket** tart raktáron 3. legfeljebb 3-4 watt fogyasztóközönséget, hogy **izzólámpa körtéket** tással gyertyánként, melyek legolcsóbb áron kaphatók. **A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér,** homályos (matt), színes fényképsz-lámpák és mindennemű izzólámpa különlegességek ugyancsak karteli áron kerülnek eladásra. Ugyancit kaphatók **nerst-lámpák és osmium-lámpák** gyertyánként 1-5 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett **ivlámák**

kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

— **villamosvilágítási** —

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ivlámák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett **Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetés ingyen.**

Moskovits Farkas és Társa

„Első nagyváradai cipő és csizmagyár”

A székesfővárosi m. kir. államrendőrség szerződéses szállítói

370 munkás és alkalmazott. Fiók gyártelep Budapesten. Tanonc internátus 24 belakó, 18 bejáró tanonc.

Készítünk kizárólag

Férfi-, női
és gyermek-

kézimunkával a legfinomabb

cipőket, csizmákat

eredeti gyári szabott árakon

s legtartósabb kivitelben

... francia, angol és amerikai szabás szerint s ezeket:

Nagyvárad, Kossuth-u. 5. számú saját házunkban (volt rendőrségi épület) **kicsinybeni eladási üzletünkben árusítjuk.**

Különleges lábbelik katonatisztek, gazdászok, vasuti és postatisztek, csendőrök és pénzügyőrök részére.

